

Pilot roekenbeheer Nieuw-Buinen

Witteveen
groenprojecten en advies

Pilot roekenbeheer Nieuw-Buinen

Stappenplan, uitvoering en duurzaam beheer 2023-2026

In opdracht van: Gemeente Borger-Odoorn

Foto's: Witteveen Groenprojecten en Advies

Auteur

M. klein

Geaccordeerd

S. Nelis

Adres

Skilpaed 42
9035 AN Dronrijp

Datum

maart 2023

internet

witteveenadvies.nl

Versie

Definitief

Telefoon

0517-842038

Documentnummer

202211002.RBP.d

E-mail

info@witteveenadvies.nl

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Roekenbeheer.....	4
2.	De roek.....	5
2.1	Leefgebied.....	5
2.2	Broeden.....	6
2.3	De roek in Nederland.....	6
3.	Populatie en overlast in Borger-Odoorn.....	7
3.1	Populatie omvang in Borger-Odoorn.....	7
3.2	Historische ontwikkeling en te verwachten ontwikkeling.....	9
3.3	Overlast.....	9
3.4	Overlastlocaties.....	11
3.5	Beheerlocaties.....	13
4.	Het roekenbeheerplan.....	18
4.1	Overlastbestrijding.....	18
4.2	Duurzaam beheer.....	20
4.3	Monitoren.....	21
4.4	Overige beschermde soorten.....	21
5	Stappenplan.....	22
6	Planning.....	24
7	Coördinatie en Communicatie.....	27

1. Inleiding

In de gemeente Borger-Odoorn zorgen roeken op meerdere locaties voor overlast. Ze nestelen in hoge bomen binnen de dorpskernen waar ze het woongenot voor de omwonenden negatief beïnvloeden. De klachten en meldingen van overlast houden aan waardoor de gemeente besloten heeft het overlastprobleem aan te pakken, door roekenbeheer toe te passen. Hiermee hoopt de gemeente de overlast te verminderen en de roeken een duurzame broedlocatie te geven. Ambtelijk is aangegeven dat een pilot roekenbeheer in Nieuw-Buinen wenselijk is om inzicht en ervaring op te doen voor gepast roekenbeheer binnen de gehele gemeente Borger-Odoorn.

1.1 Aanleiding

De overlast die de roeken nabij de woningen veroorzaken is aanzienlijk. Het woongenot van de bewoners lijdt hieronder. De roeken zijn luidruchtig, hinderen de nachtrust van omwonenden en veroorzaken stankoverlast en rommel door takken en uitwerpselen.

Wanneer beschermde soorten overlast veroorzaken in hun directe leefomgeving en de volksgezondheid aantasten, kunnen de Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe (hierna: het bevoegd gezag) een ontheffing verlenen voor het plaatselijk bestrijden van de overlast veroorzakende soorten. Van deze mogelijkheid kan gebruik worden gemaakt bij het bestrijden van de overlast.

In mei 2022 hebben bewoners uit de omgeving van de overlastlocatie in Nieuw-Buinen een petitie ingediend waarbij zij de gemeente verzoeken actie te ondernemen. Als reactie hierop heeft de gemeente een bestuurlijk besluit genomen om actie te ondernemen en in het najaar van 2022 een roekenbeheerplan uit te werken. De gemeente is samen met de bewoners van mening dat de overlast nu meer is dan je redelijkerwijs mag verwachten van vogels, waardoor de kwaliteit van het leven van omwonenden op deze locaties in het geding komt. Hierdoor is de noodzaak ontstaan tot het nemen van maatregelen.

1.2 Roekenbeheer

Dit roekenbeheerplan vormt de basis voor het verjagen van de roeken in gemeente Borger-Odoorn naar een geschikte alternatieve broedlocatie met als doel, duurzaam roekenbeheer. In dit plan worden de verschillende overwegingen, het verjagen en het beheer besproken.

Na goedkeuring van dit roekenbeheerplan door het bevoegd gezag kan gestart worden met het uitvoeren van de maatregelen. Met behulp van een stappenplan wordt de verplaatsing van de roeken, van de overlastlocaties naar de beheerlocaties, voorbereid, uitgevoerd en gemonitord. Voor dit traject wordt vier jaar uitgetrokken.

De hoge bomen binnen de bebouwde kom vormen een risico om door de roeken als nieuwe nestboom gebruikt te worden. Door het onvoorspelbare gedrag van de roek is het resultaat van het verjagen onzeker. De roek laat zich niet makkelijk sturen en kan ervoor kiezen om elders in de bebouwde kom te nestelen, waardoor overlast alleen maar wordt verplaatst in plaats van weggenomen. Dit beheerplan biedt meerdere handvatten om vroegtijdig bij te sturen en in te grijpen om ongewenste vestiging zo veel mogelijk te voorkomen. Een garantie op succesvolle verplaatsing van de roeken naar de beoogde beheerlocaties is er echter niet.

2. De roek

De roek (*Corvus frugilegus*) heeft veel gelijkenissen met andere kraaiachtigen. Hij onderscheidt zich door onder andere zijn vrij forse, dolkvormige snavel met een kale plek rond de snavelbasis. De roek is ongeveer 46 centimeter lang en verschilt van de kraai door een verenkleed met een paarse glans, een rafelig voorkomen (vooral de 'broek' van lange dijveren) en een puntige kop. Beide geslachten zijn gelijk gevederd en even groot. De roek heeft geen zang maar kan wel luidruchtig zijn. Zijn roep is krassend, heser en langer dan van de zwarte kraai. Het zijn kolonievogels en zijn vaak waar te nemen als grote groep, foeragerend op graslanden.

Figuur 1: De roek

Figuur 2: De roek in vlucht

2.1 Leefgebied

Roekenkolonies bevinden zich vaak in vrijstaande, hoge bosschages, langs lijnvormige elementen zoals kanalen, snelwegen en spoorwegen, maar broeden ook in bebouwden gebieden. Het zijn flexibele eters. Ze eten vooral ongewervelde bodemdieren zoals regenwormen, emelten (larven van langpootmuggen) en engerlingen (larven van de meikever) maar ook aas, zaaigoed en weggegooid etenwaren. Hij foerageert met een aparte stijve loop, daarbij af en toe zijn snavel in de grond stekend. De roek is voornamelijk een standvogel maar vogels uit het noordoosten van Europa trekken in de winter naar het zuiden. De Nederlandse vogels overwinteren geregeld ook in Oost-Engeland. De najaarstrek is in oktober-november, de voorjaarstrek vooral februari-maart.

Het oorspronkelijke leefgebied van de roek bestaat uit open akker- en weidegebied, afgewisseld met bomen, bosjes, bomenrijen en heggen. Tegenwoordig gedijt de vogel ook goed in menselijk cultuurland als hij niet wordt bejaagd. In sommige dorpen en steden zijn grote populaties aanwezig. Dergelijke verstedelijkte populaties passen hun gedrag aan en foerageren veel op straat, waarbij ze minder schuw worden. Omwonenden kunnen dan veel overlast ervaren van de luidruchtige roekenkolonie en hun uitwerpselen op wegen en auto's.

De vogels worden actief vanaf ongeveer een uur voor zonsopgang, en blijven actief tot zeer laat in de avond. Ze leven het gehele jaar in groepen, broeden in grote kolonies en slapen samen in slaapbomen.

Als het gaat om plaagbestrijding is de roek een nuttig dier. Ze eten de larven van plaagdieren zoals langpootmuggen en meikevers. Naar verwachting zal binnenkort ook de eikenprocessierups deel uitmaken van zijn menu.

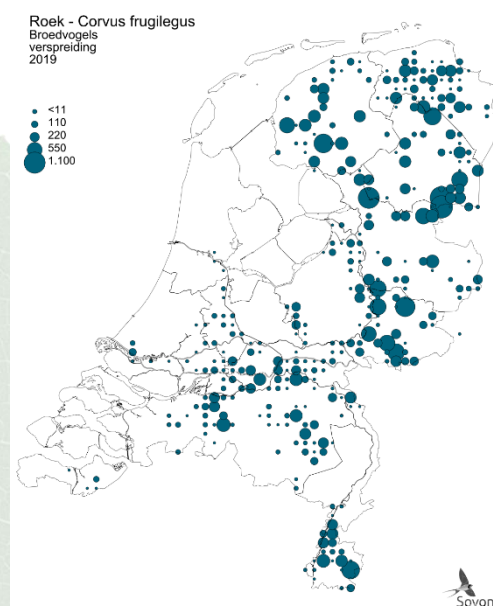
2.2 Broeden

Roeken zijn geslachtsrijp aan het einde van hun tweede jaar. Ze vormen een paar voor het leven. De nestbouw begint in januari, meestal in de kruin van een hoge loofboom. De nesten liggen dicht op elkaar, maar meestal niet dichters dan een meter. Roeken zijn echte koloniebroeders. De slordig uitzijende nesten worden in de toppen van hoge bomen gebouwd. Een roekenkolonie kan soms wel uit 1.000 nesten bestaan, hoewel de meeste kolonies toch beduidend kleiner zijn. De boomsoort waar roeken in nestelen kan per regio variëren. Van populier in het rivierengebied tot eik op de hogere gronden. De hoogte en aanwezigheid van gevorkte takken is belangrijk voor de keuze van de nestboom. Daarbij heeft de roek voorkeur voor de boomsoort waarin hijzelf is geboren.

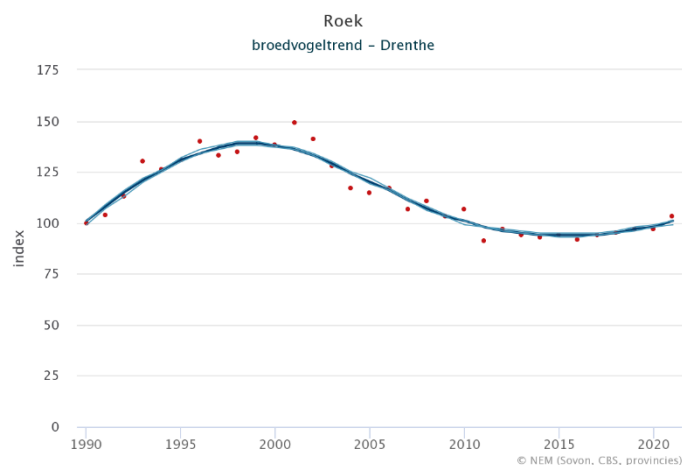
Het nest wordt door beide partners gebouwd. Het legsel heeft meestal 3 tot 6 eieren en wordt door het vrouwtje in ongeveer 18 dagen uitgebroed. Zij wordt in die tijd door het mannetje gevoerd. De jongen verlaten na ongeveer 35 dagen het nest. Na het uitvliegen sluiten ze zich aan bij een troep leeftijdgenoten om de nabije omgeving te verkennen. In deze jeugdgroepen vindt na een jaar de paarvorming plaats. Meestal wordt er in een jaar maar een enkel nest opgekweekt, tenzij er een vroeg broedselverlies optreedt. Roeken zijn erg trouw aan hun broedplaats.

2.3 De roek in Nederland

Jarenlang werd de roek in Nederland bejaagd waardoor de landelijke broedpopulatie sterk afnam, met een dieptepunt in de zestigerjaren van de vorige eeuw. Wettelijke bescherming van de roek en afname van het gebruik van landbouwbestrijdingsmiddelen zorgde eind jaren zeventig voor een spectaculair herstel in veel voormalige broedgebieden. Met de toename van de broedpopulaties nam ook het aantal klachten toe van omwonenden en boeren. Rond het jaar 2000 lijkt de roekenpopulatie in Nederland zijn maximum omvang te hebben bereikt, vanaf de eeuwwisseling neemt het aantal broedparen landelijk gezien langzaam af. In 2020 lag het aantal broedparen in Nederland tussen de 45.000 en 48.000. In Drenthe neemt het aantal roeken vanaf 2018 weer langzaam toe. (zie [figuur 3](#) en [figuur 4](#)).

Figuur 3: roeken in Nederland 2019 (SOVON, 2022)

Figuur 4: Positieve broedvogeltrend in Drenthe (SOVON, 2022)

3. Populatie en overlast in Borger-Odoorn

3.1 Populatie omvang in Borger-Odoorn

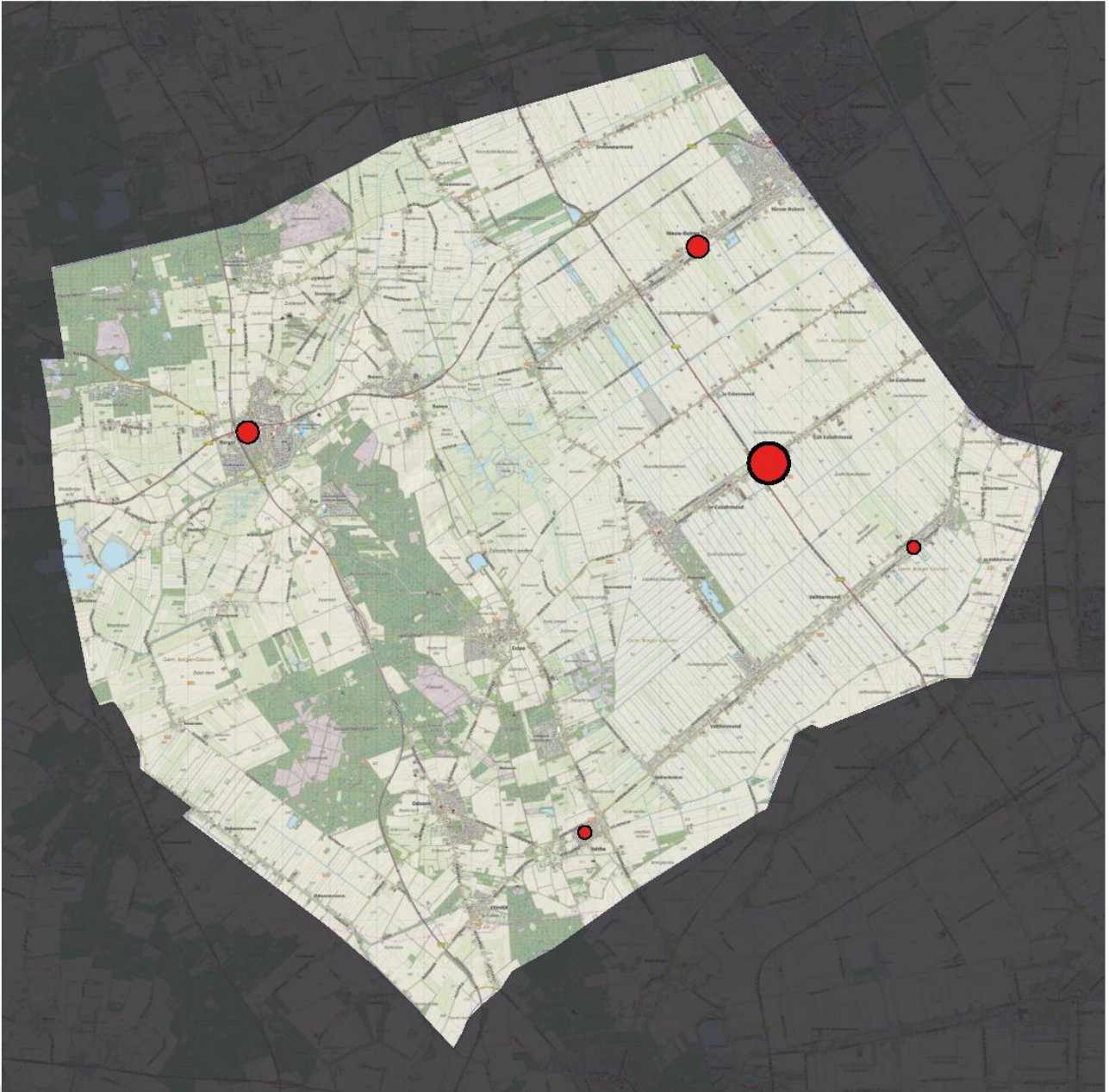
De roeken zitten al langere tijd in de gemeente Borger-Odoorn. De landelijke omgeving is uitermate geschikt als foerageergebied. Gecombineerd met hoge bomen binnen de dorpskeren vormt dit het ideale leefgebied.

De grootste broedkolonie binnen de gemeente heeft zich gevestigd in 2e Exloermond. De roeken nestelen hier in één kolonie die bestaat uit ca. 155 nesten. Ze zitten in een bosschage om een ijsbaan, aan de weg Zuiderdiep. (Zie figuur 5). In het dorp Borger zit ook een kolonie roeken. Deze kolonie bestaat uit ca. 107 roekennesten. In tegenstelling tot in 2e Exloermond zitten de roeken in Borger verspreid door het hele dorp. De grootse groep bestaat uit ca. 40 nesten. Vanuit hier hebben de roeken zich verplaatst door heel Borger. Ook in Nieuw-Buinen zit één broedkolonie bestaande uit ca. 40 nesten. Verder zitten er nog wat kleinere broedkolonies zitten verspreid door de gehele gemeente (zie tabel 1).

Locatie ID	Locatie	Nesten 2020	Nesten 2021	Nesten 2022
1	Borger	107	-	-
2	Nieuw Buinen	40	-	53
3	Valthe	8	-	-
4	Valthermond	14	-	-
5	Klijndijk	0	-	-
6	Odoorn	0	-	-
7	Exloo	0	-	-
8	2 ^e Exloermond	155	-	-
Totaal aantal roekennesten		324		

Tabel 1: Aantal roekennesten in Borger-Odoorn

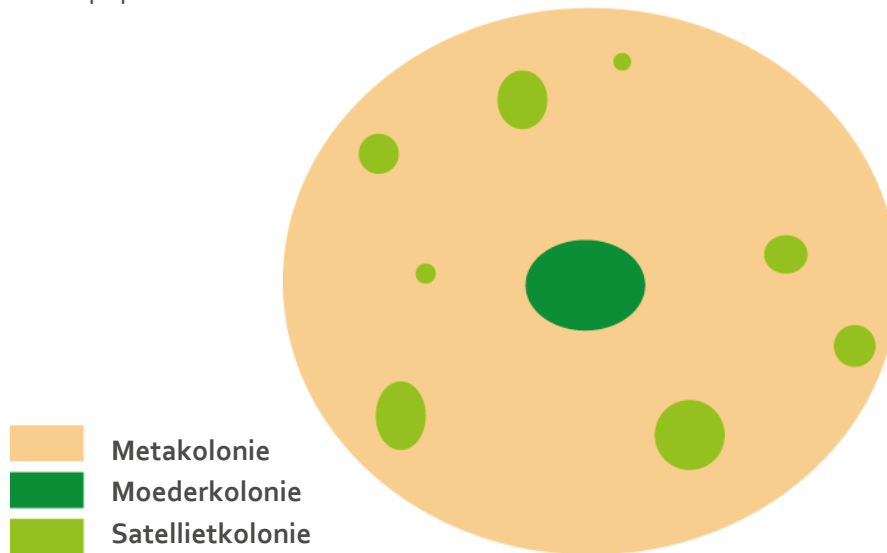

Figuur 5: locatie broedkolonies binnen de gemeente Borger-Odoorn

3.2 Historische ontwikkeling en te verwachten ontwikkeling

Het begrip metakolonie wordt beschreven als een hoofdkolonie met meerdere ruimtelijk gescheiden satellietkolonies (BIJ12, 2017). Binnen zo'n metakolonie wordt vaak een moederkolonie verondersteld, zoals weergegeven in [figuur 6](#). De moederkolonie is meestal de grootste en meest levensvatbare kolonie en ligt centraal gelegen tussen de andere, vaak kleinere kolonies. Als de moederkolonie haar volledige capaciteit heeft bereikt, wat afhankelijk is van de leefomgeving, worden de jongen geacht nieuwe gebieden te koloniseren. Op deze manier breidt de groeiende roekenpopulatie zich uit.

Figuur 6 : Schematische weergaven van een metakolonie

Binnen de gemeente Borger-Odoorn bevinden zich waarschijnlijk meerdere metakolonies. De grootste metakolonie bevindt zich in 2^e Exloermond. Uit de gegevens van Sovon zat deze kolonie er al in 2005. Een kleinere metakolonie heeft zich gevestigd in Borger. Het is onduidelijk hoe lang deze kolonie zich al in Borger bevindt. De kolonie in Nieuw-Buinen is lastig te achterhalen. Waarschijnlijk is deze kolonie geen metakolonie maar een satelliet kolonie afkomstig uit de metakolonie in Stadskanaal. Hier zit namelijk een broedkolonie van ca.600 nesten. Vanuit Stadskanaal hebben de roeken zich verspreid door de nabije omgeving, en naar alle waarschijnlijkheid ook in Nieuw-Buinen.

3.3 Overlast

Klachten

Al enige jaren klagen de inwoners van de gemeente over de roeken. Deze klachten hebben betrekking op de overlast die zij ervaren door de aanwezigheid van de roeken. De ervaren overlast richt zich veelal op roeken die zich dicht op de woningen hebben gevestigd en daarmee zorgen voor ernstige aantasting van het woongenot. De overlast was van dermate ernst dat in 2014 de gemeente begonnen is met het snoeien van de bomen in Nieuw-Buinen, met als doel het de roek onmogelijk te maken om te nestelen op nieuwe plekken.

Nu, in 2021 en 2022, heeft de gemeente weer nieuwe meldingen binnen gekregen uit Nieuw-Buinen. In 2022 zijn er meldingen binnengekomen uit Nieuw-Buinen van ongeveer 25 huishoudens. Deze meldingen zijn ingediend door middel van een petitie die de bewoners ondertekend hebben.

Ook zijn er uit de dorpen Borger, 2e Exloermond, Valthe en Odoorn meldingen binnengekomen van overlast door roeken, via het meldingssysteem van de gemeente. Maar Nieuw-Buinen en Borger steken hier met kop en schouders bovenuit.

Echter, overlast is een subjectief begrip. Wat door de één als weinig overlast wordt ervaren, kan voor een ander juist ondraaglijke overlast zijn, of misschien wordt er juist helemaal geen overlast ervaren. Er zijn echter dusdanig veel en vaak klachten binnengekomen over roekenoverlast dat de gemeente de noodzaak ziet in het nemen van maatregelen.

Belangenafweging

Conform artikel 3.1 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming (Wnb) is het verboden om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen en om vogels opzettelijk te storen. Een ontheffing wordt enkel verleend als aan strikte voorwaarden wordt voldaan. Het wettelijk belang waarvoor deze ontheffing wordt aangevraagd is, conform artikel 3.3 lid 4 sub b1 van de Wnb, in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en Ter bescherming van flora en fauna.

Op de broedlocatie in Nieuw-Buinen wordt ernstige overlast ervaren door de roekenkolonie. De roeken nestelen hier in bomen die dicht op de gevels van woningen staan waardoor er een ongezond woonklimaat ontstaat. Men ervaart vooral geluidsoverlast en schade door vogelpoep en takken. Het geluid dat de roeken produceren is van dergelijke aard dat bewoners niet meer met ramen open slapen, oordoppen gebruiken, last hebben van psychische klachten of concentratieproblemen. Takken, en vooral de vogelpoep, zorgen voor schade aan auto's, ramen, zonnepanelen en op buiten hangende was. Naast de geluidsoverlast dragen ook schade en vervuiling bij aan een ongezond woonklimaat, een factor die op sluipende wijze invloed heeft op de volksgezondheid.

Uitvoering geven aan dit roekenbeheerplan voorkomt ook dat bewoners die overlast ervaren illegaal gaan verjagen, zonder de inrichting van toekomstbestendige beheerlocaties. Door uitvoering te geven aan het roekenbeheerplan blijft de mogelijkheid voor een bestendige lokale populatie, die ook kan uitbreiden, bestaan.

Staat van instandhouding

Hiertegen staat het belang van instandhouding van de roek die in de Wet natuurbescherming is opgenomen als beschermde soort. Door een aantal van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming te mogen verbreken onder voorwaarden, die de Provincie Drenthe als bevoegd gezag stelt, wordt de instandhouding van de soort niet in gevaar gebracht.

De roeken worden verplaatst naar een nieuwe broedlocatie binnen de bestaande metapopulaties, waar ze duurzaam gehuisvest kunnen worden. De nesten van de oude broedlocaties worden overgebracht naar de nieuwe broedlocaties waardoor er geen verlies van nestplaatsen optreedt. De alternatieve locaties zijn specifiek aangewezen locaties die voldoen aan de eisen van de roek. Deze eisen worden verder toegelicht in [paragraaf 3.5](#). Deze speciaal geselecteerde nieuwe broedlocaties kunnen bijdragen aan de instandhouding van de vogel omdat de roeken hier in alle rust kunnen broeden zonder dat ze bejaagd worden, minder stress ervaren en hier meer mogelijkheden zijn voor uitbreiding van de kolonie. Met dit roekenbeheerplan hoopt de gemeente Borger-Odoorn de situatie voor de roek binnen haar gemeentegrenzen te verbeteren in combinatie met de vermindering van de overlast bij haar inwoners.

Alternatievenafweging

Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen die minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde soorten.

Verhuizen van omwonende mensen (in plaats van de roeken) zou alleen kunnen als de gemeente deze bewoners zou uitkopen. Dat is financieel gezien geen wenselijk en reëel alternatief. De optie om de roeken te vangen en elders weer uit te zetten is ook geen reëel alternatief, aangezien roeken met hun goede ruikvermogen gemakkelijk weer terug kunnen keren, los gezien van de moeilijkheid om de vogels daadwerkelijk te kunnen vangen. Het alternatief van roeken afschot, dat ten aanzien van de overlast ook effectief is, is ecologisch gezien niet wenselijk en draagt niet bij aan de instandhouding van de soort. Daartegenover staat het alternatief om gewoon helemaal niets te doen. Voor roeken is dat het meest wenselijk, maar daarmee is het probleem (overlast voor omwonenden) niet verholpen. De roeken op alle locaties verjagen binnen de gemeente is overigens ook geen haalbare oplossing voor het probleem en bovendien onwenselijk met het oog op instandhouding van de soort.

Met de huidige manier die wordt gehanteerd is wel een effectieve oplossing gevonden voor het probleem. In dit roekenbeheerplan worden met de gekozen locaties, planning, werkwijze en inrichting; schade aan de aanwezige beschermde roeken voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

3.4 Overlastlocaties

De afgelopen jaren zijn er klachten binnengekomen van locaties waar roeken aan het nestelen zijn. In tabel 3 wordt het aantal overlastmeldingen weergegeven per dorp.

Locatie ID	Locatie	Nesten 2020	Nesten 2021	Nesten 2022	Melding van overlast 2021/2022
1	Borger	107	-	-	12
2	Nieuw Buinen	40	-	53	4 + petitie van ca. 20 huishoudens
3	Valthe	8	-	-	1
4	Valthermond	14	-	-	0
5	Klijndijk	0	-	-	0
6	Odoorn	0	-	-	2
7	Exloo	0	-	-	0
8	2 ^e Exloermond	155	-	-	1

Tabel 2: Aantal roekennesten in Borger-Odoorn

De meeste meldingen van overlast komen uit de dorpen Borger en Nieuw-Buinen. In mei 2022 hebben bewoners uit Nieuw-Buinen een petitie ingediend om de gemeente te verzoeken om actie te ondernemen. Deze petitie heeft betrekking op de overlastlocatie rondom de kerk aan de Kerklaan en is ondertekent door ca. 20 huishoudens. Omdat dit beheerplan een pilot betreft wordt eerst de focus gelegd op de overlast in Nieuw-Buinen. In dit beheerplan wordt daarom alleen de overlast in Nieuw-Buinen in kaart gebracht.

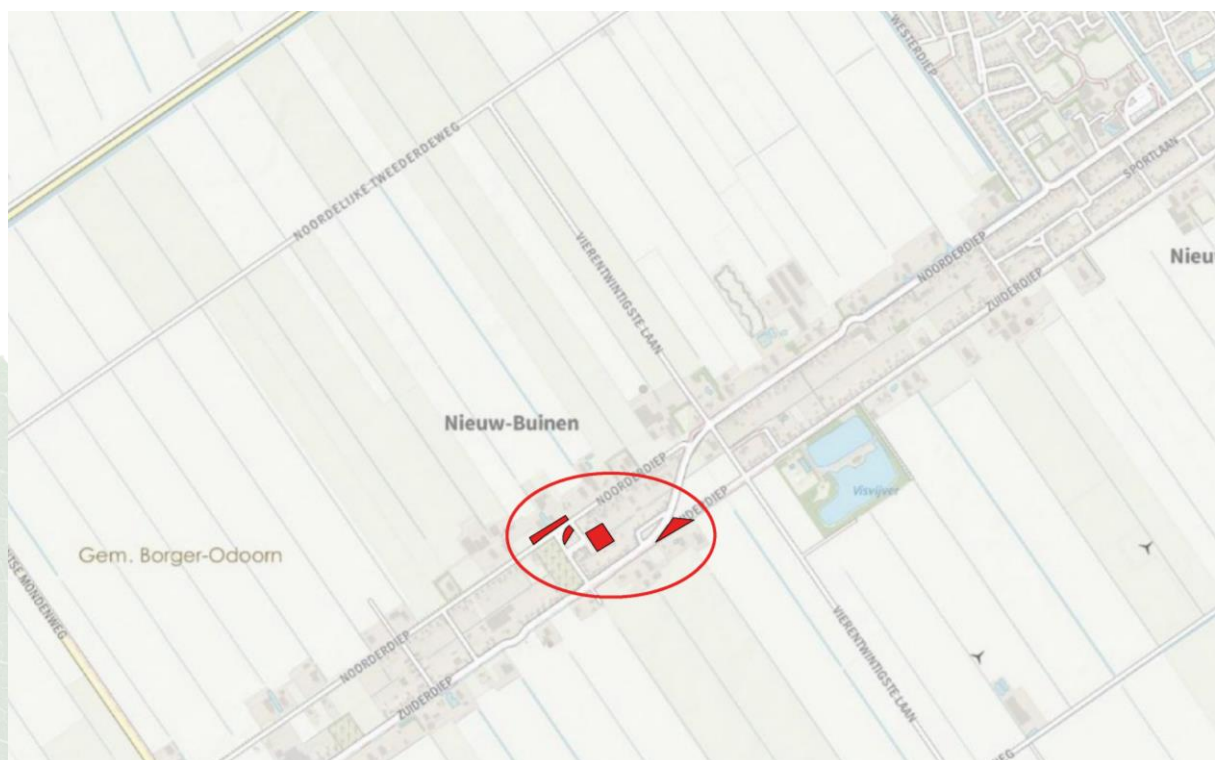
Overlastlocaties Nieuw-Buinen

De gemeente heeft in 2020 een inventarisatie uitgevoerd van de roekennesten binnen de gemeente Borger Odoorn. Uit deze cijfers blijkt dat in 2020 circa 40 roekennesten in Nieuw-Buinen zijn aangetroffen. In 2022 is dit aantal opgelopen naar 53 nesten. De roeken zitten nog altijd op dezelfde plek, namelijk aan het Noorderdiep ten hoogte van huisnummer 71, rondom de kerk. Langs de weg staan hier hoge eiken en aan de achterzijde van de kerk ligt een bosschage in particulier eigendom waar het gros van de roeken zich hebben genesteld. Naar schattig zijn dit 35 nesten. Om de roekennesten hier te verwijderen en de roeken te verjagen moet er toestemming gegeven worden van de eigenaar. Dit jaar zijn er voor het eerst ook roekennesten aangetroffen in de bomen aan het Zuiderdiep, 150 meter verderop. Naar schatting gaat het hier om 8 nesten.

Locaties waar roeken nestelen kunnen worden ingedeeld in verschillende gradaties van overlast. Er wordt een verdeling gemaakt op basis van: ernstige overlast, matige overlast, en geen overlast. Van ernstige overlast is sprake als er bij de gemeente meerdere klachten over roeken op een locatie binnenkomen, daarnaast betreft het vaak locaties waar de nesten op minder dan 75 meter van de gevels van woningen hangen. In Nieuw-Buinen staan er woningen op minder dan 50 meter van de

Overlastlocaties Nieuw-Buinen				
nr.	Broedlocatie	Aantal nesten 2020	Aantal nesten 2022	Aantal klachten
1	Noorderdiep	40	53	4 + petitie van ca. 20 huishoudens

nesten. De gemeente is van mening dat de overlast hier als ernstig beschouwd kan worden.

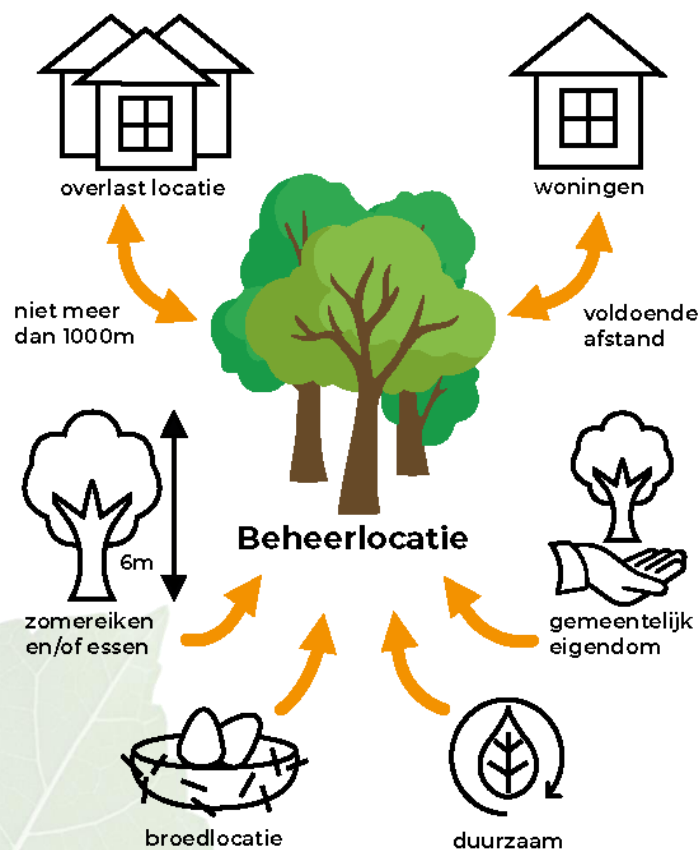

Figuur 7: Overlastlocaties in Nieuw-Buinen

3.5 Beheerlocaties

Dit beheerplan is er op gericht om de roeken te verplaatsen naar een locatie waar ze geen tot weinig overlast kunnen veroorzaken, om daar de populatie duurzaam in stand te kunnen houden. Deze locaties worden zorgvuldig bepaald en zijn locaties waar de kolonie in de toekomst duurzaam in standgehouden kan worden, zonder dat omwonenden hiervan overmatige hinder ondervinden. Deze zogenoemde beheerlocaties worden dusdanig ingericht dat de verjaagde roeken naar deze locatie gelokt worden. Het verjagen gaat nooit ten koste van de instandhouding van de roekenpopulatie zoals beschreven staat in [hoofdstuk 3.3](#).

De beheerlocaties moeten voldoen aan de eisen van de roek en van de gemeente. In [figuur 8](#) worden deze criteria op een grafische manier weergegeven waarna de criteria worden toegelicht. De afstanden die gehanteerd worden zijn gebaseerd op gegevens uit 'Ervaringen met beheer gericht op co-existentie met roeken' (D. W. van Liere, 2007).

Figuur 8: Criteria voor het selecteren van beheerlocaties

Bij het selecteren van beheerlocaties wordt als eerste gekeken naar de afstand tussen de overlastlocatie en de beheerlocatie. Als deze afstand groter is dan 1000m is de kans op een succesvolle verplaatsing kleiner en het risico van versnippering van de broedkolonies groter.

Ook wordt er gekeken naar de afstand tussen de beheerlocaties en bebouwing. Het is niet wenselijk dat een beheerlocatie op minder dan 150m van bebouwing ligt waardoor de roeken hier opnieuw overlast kunnen veroorzaken.

Naast de afstand tussen de bebouwing is ook de biotoop van belang. De nieuwe locatie moet geschikt zijn voor de roek (bomen van minimaal 6m hoogte met gevorkte takken, bij voorkeur zomereik of es). Roeken hebben ook de voorkeur voor een halfopen landschap.

De capaciteit van de beheerlocatie is afhankelijk van het aantal aanwezige hoge bomen. De beheerlocaties moeten binnen een straal van 1500m van geschikt foerageergebied liggen. Ook kunnen er geen potentieel in gebruik zijnde nesten van roofvogels aanwezig zijn in het bosschage. Op voorhand worden de beheerlocaties gecontroleerd op de aanwezigheid van roofvogelnesten of aanwijzingen van marterachtige zoals de boommarter.

Met oog op de toekomst is het wenselijk dat de nieuwe locatie mee kan groeien met de roekenpopulatie, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van een groot areaal bos of de mogelijkheden voor het uitbreiden van het bestaande bos. Een optimale beheerlocatie welke duurzaam beheerd kan worden bevat (of is in de gelegenheid tot het aanplanten van) nestgelegenheid voor >500 broedparen. Om het beheerproces te vergemakkelijken is het wenselijk dat de nieuwe beheerlocaties in beheer zijn van de gemeente of een ander overheidsorgaan.

Actieve beheerlocaties worden zorgvuldig aangewezen en worden speciaal ingericht zodat de verjaagde roeken naar deze locatie gelokt worden. De verjaging mag nooit ten koste gaan van de instandhouding van de roekenpopulatie.

Risicolocaties

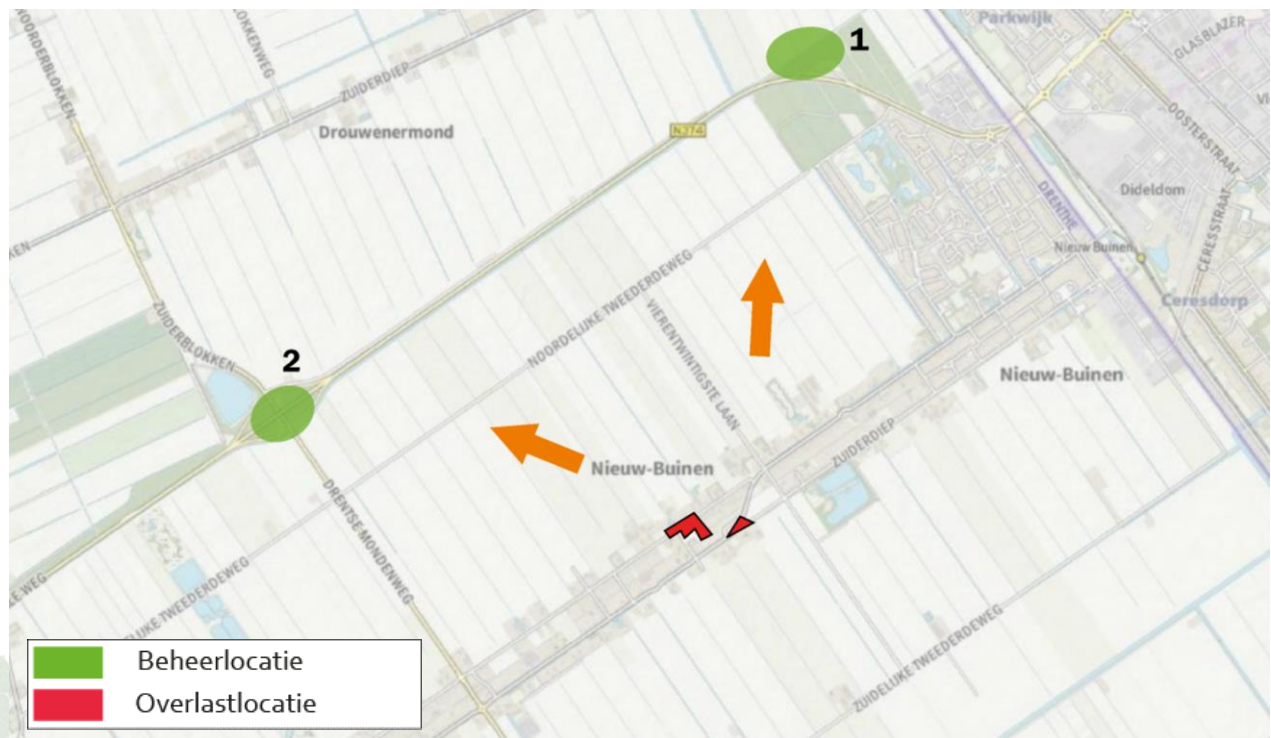
In principe vallen alle bomen; hoger dan 6 meter, met gevorkte takken hoog in de kroon, binnen de bebouwde kom, onder risicolocaties. Het is niet gewenst dat de roeken zich opnieuw gaan vestigen op deze risicolocaties. De kans dat hier opnieuw overlast ontstaat is erg groot. Om dit te voorkomen moet er tijdens de verjagingsacties grondig gemonitord worden. Tijdens de verjagingsactiviteiten wordt er goed gekeken waar de roeken zich vestigen nadat deze verjaagd worden. Ongewenste nesten op risicolocaties worden zoveel als mogelijk verwijderd.

Beheerlocaties in Nieuw-Buinen

In Nieuw-Buinen en omstreken is het aandeel geschikte roekenbeheerlocaties laag. Het landschap is weids en open. Veel bomen en bosschages zijn niet geschikt om als beheerlocatie in aanmerking te komen, omdat deze bijna allemaal binnen 150m van woningen staan.

Er kunnen twee locaties aangewezen worden als beheerlocatie. Dit is het bosschage bij de parkeerplaats aan de provinciale weg, nummer 1, en het bosschage bij de het kruispunt en de visvijver aan de N374., nummer 2 (zie figuur 9). Beide locaties voldoen grotendeels aan de criteria om als beheerlocatie aangewezen te kunnen worden. Echter liggen beide locaties buiten de gebruikelijke range van 1000m van de overlastlocatie. In Nieuw-Buinen zijn verder geen geschikte alternatieve locaties beschikbaar die wel binnen de 1000m van de overlastlocatie vallen. Gemeente Borger-Odoorn zijn ook geen eigenaar van deze bosschages. Om de locaties in te richten als beheerlocatie moet eerst toestemming gegeven worden van de desbetreffende eigenaar. Beide locaties zijn eigendom van de provincie Drenthe.

Figuur 9: Verplaatsing van overlastlocatie naar beheerlocatie Nieuw-Buinen

	Beheerlocatie	Eigendom	Afstand tot woning	Afstand tot overlastlocatie	Duurzaam	Boomhoogte	Boomsoort
1	Parkeer N374	Provincie	550m	2500m	ja	15m	Eiken Berken
2	kruispunt N374	Provincie	1200m	2000m	ja	12m	Eiken Berken

Beheerlocatie Parkeerplaats N374

De roeken hebben de voorkeur om zich te vestigen langs lijnelementen zoals wegen spoorlijnen of kanalen. Dit gegeven maakt de beheerlocatie bij de parkeerplaats naast de N374 een aantrekkelijke locatie. De bomen bestaan hier hoofdzakelijk uit een berken eiken bos en biedt genoeg ruimte om de gehele broedkolonie te huisvesten. Er zijn geen aanwijzingen van marterachtige en/of horsten van buizerd en/of havik. Een groot nadeel is dat de locatie op 2500m van de huidige broedlocatie vandaan ligt. Om de aantrekkingskracht van de roeken te vergroten worden hier roekennesten opgehangen, afkomstig van de overlastlocatie. Foerageermogelijkheden zijn hier volop aanwezig. De akkerlanden die de roeken gebruiken als foerageergebied liggen in de nabije omgeving. Het foeragegedrag en de foerageerlocaties zal naar alle waarschijnlijkheid niet wijzigen.

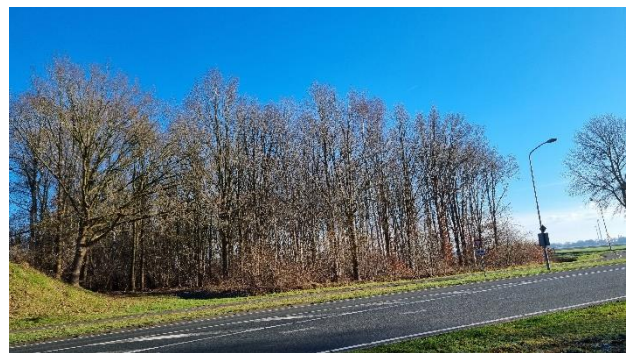
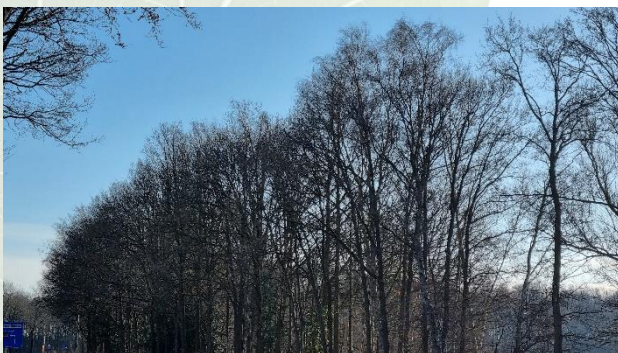
Zoals eerder vermeld zijn er bijna geen geschikte beheerlocaties aanwezig in Nieuw-Buinen. Ondanks de grote afstand van de overlastlocatie heeft deze beheerlocatie toch de voorkeur vanwege de afstand tot bebouwing en de functie van het bosje.

Beheerlocatie N374

De roeken hebben de voorkeur om zich te vestigen langs lijnelementen zoals wegen spoorlijnen of kanalen. Dit gegeven maakt deze locatie een aantrekkelijke beheerlocatie. Ook hebben de roeken hier de mogelijkheid om vanuit deze locatie zich verder uit te breiden en zich te verspreiden langs de N374. De beheerlocatie bestaat hoofdzakelijk uit een berken eiken bos en biedt genoeg ruimte om de gehele broedkolonie te huisvesten. Er zijn geen aanwijzingen van marterachtige en/of horsten van buizerd en/of havik. Een groot nadeel is dat de locatie op 2000m van de huidige broedlocatie vandaan ligt. Om de aantrekkingskracht te vergroten worden hier roekennesten opgehangen, afkomstig van de overlastlocatie. Foerageermogelijkheden zijn hier volop aanwezig. De akkerlanden die de roeken gebruiken als foerageergebied liggen in de nabije omgeving van deze locatie. Het foerageergedrag zal naar alle waarschijnlijkheid niet wijzigen.

Deze locatie is minder geschikt als beheerlocatie. De afstand van overlast- tot beheerlocatie is weliswaar gunstiger maar de ligging van de locatie is dat niet. Vanwege aangrenzende intensieve teelgewassen kan het lokken van de roeken hier tot nieuwe overlast en schade leiden. Bovendien heeft de naastgelegen visvijver de bestemming recreatie/sport en wordt mede gebruikt voor de sportvisserij.

4. Het roekenbeheerplan

Het roekenbeheerplan heeft een looptijd van vier jaar. In dit roekenbeheerplan wordt omschreven hoe de roek en zijn omgeving wordt beheerd. Beheer wordt uitgevoerd door beheerlocaties aan te wijzen, deze aantrekkelijk te maken voor de roek en te beschermen, zodat de gunstige staat van instandhouding van de soort wordt gewaarborgd. Overlast wordt bestreden door de roeken te verjagen van de overlastlocaties en ze te begeleiden naar de beheerlocaties. De aangewezen beheerlocaties worden beschermd. De roeken mogen hier niet verjaagd of verstoord worden.

In de Wet natuurbescherming staat opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. (Artikel 3.1, lid 2, Wnb). Uitvoering van het roekenbeheerplan leidt tot een overtreding van de Wnb. Daarom wordt bij de provincie Drenthe ontheffing aangevraagd.

4.1 Overlastbestrijding

Op de overlastlocatie, zoals beschreven in [hoofdstuk 3.4](#), zal verjaging plaatsvinden.

Overlastbestrijding door middel van verjagen is erop gericht dat roeken zich op deze aangewezen, en hiervoor speciaal ingerichte, beheerlocaties gaan vestigen. Verjaging zal en moet gecontroleerd en gestructureerd uitgevoerd worden om de slagingskans te optimaliseren. Van succesvol beheer kan pas gesproken worden, als roeken niet meer nestelen op overlastlocaties en zijn gaan nestelen op de aangewezen beheerlocaties.

Vorbereiding

Wanneer het roekenbeheerplan is goedgekeurd door bevoegd gezag, zullen omwonenden ingelicht worden over de voorgenomen plannen. Dit wordt gedaan om begrip en draagvlak te creëren. In [hoofdstuk 7](#) wordt daarom het communicatieplan behandeld.

Beheerlocaties worden, voordat verjaging plaatsvindt en voorafgaand aan de start van het broedseizoen (vóór februari 2024), ingericht. Nesten worden van de overlastlocaties verwijderd en geplaatst op de nieuwe aangewezen beheerlocatie. Door de nesten met de takvork uit de boom te zagen kan deze in zijn geheel weer bevestigd worden. Per beheerlocatie worden minimaal 10 nesten geplaatst. Nesten die niet kunnen worden hergebruikt worden verwijderd van de overlastlocaties en neergelegd/uitgestrooid op de beheerlocaties. Deze kunnen opnieuw gebruikt worden als nestmateriaal. Wanneer er geen nesten beschikbaar zijn, kan gebruik gemaakt worden van kunstnesten. Indien toch een broedgeval wordt aangetroffen, worden de werkzaamheden stilgelegd en pas hervat na het broedseizoen.

Verjagen

De bestaande nesten worden vóór het broedseizoen verwijderd. Wanneer de roeken terugkeren naar hun nestlocatie worden ze verjaagd door middel van zaklampen met een strobe-functie. Verjaging wordt uitgevoerd door goed voorgelichte vrijwilligers en onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog. Uit voorgaand roekenbeheer blijkt dat het gebruik van zaklampen als meest effectieve methode wordt ervaren. Zaklampen mogen uitsluitend gebruikt worden voor de roek, andere dieren mogen niet worden bescheten. Andere verjagingsmiddelen die voor het verjagen kunnen worden ingezet zijn; vogelverschrikkers en afspelen van angstgeluiden. Het verjagen stopt per direct zodra de eerste broedende roek wordt waargenomen.

Illegaal verjagen

Er zal gecontroleerd moeten worden op illegale verjagingsactiviteiten gedurende de uitvoering van dit roekenbeheerplan. Verjagen zonder ontheffing is strafbaar; er staat een behoorlijke geldboete tegenover met daarnaast een aantekening op het strafblad (economisch delict). Illegaal verjagen

bedreigt de roekenpopulatie in Borger-Odoorn en werkt het roekenbeheerplan tegen. Om zoveel mogelijk te voorkomen dat dit gebeurt, wordt er gedurende het roekbeheerplan extra gecontroleerd en gehandhaafd door gemeente Borger-Odoorn en Provincie Drenthe. Dit zal ook gecommuniceerd worden naar de inwoners van de gemeente. Meewerken aan de verjaging onder begeleiding van Witteveen groenprojecten en advies wordt aangemoedigd, verjagen op eigen initiatief wordt ontmoedigd

Uitvoering roekenbeheer

Tabel 3 geeft een werkprotocol weer voor de uitvoering van het roekenbeheer. In hoofdlijnen wordt dit werkprotocol toegepast.

Periode waarin werkzaamheden al dan niet uitgevoerd kunnen worden in de omgeving van roekennesten												
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Activiteiten die de nestlocatie kapotmaakt	rood	rood	rood	rood	rood	rood	rood	rood	oranje	oranje	oranje	oranje
Activiteiten die het nest verstoren of weghalen	rood	rood	rood	rood	rood	rood	rood	groen	groen	groen	groen	groen
Activiteiten die alleen de habitat beïnvloeden	groen	rood	rood	rood	rood	rood	rood	groen	groen	groen	groen	groen
Verplaatsen van nesten	rood	rood	rood	rood	rood	rood	rood	rood	groen	groen	groen	groen

tabel 3: in hoofdlijnen periode waarin activiteiten voor roekenbeheer kunnen worden uitgevoerd (werkprotocol roeken)

Het werkprotocol is een richtlijn, met een goedgekeurd roekenbeheerplan kan hiervan beperkt worden afgeweken. De situatie en werkwijze zal in het veld beoordeeld moeten worden, bijvoorbeeld op de aanwezigheid van broedsel. Nestbouw door de roek is jaar en kolonie afhankelijk; dit heeft invloed op de uitvoering van het werkprotocol. Daarom is monitoring op dit aspect van belang.

Roeken beginnen (afhankelijk van het weer, eerder of later) medio februari met het maken van hun nesten. De broedperiode kan tot juli duren. De oude nesten verwijderen en herplaatsen op beheerlocaties wordt uitgevoerd in het najaar of het vroege voorjaar. Wanneer de roeken terugkeren naar hun broedlocatie, worden ze verjaagd door middel van zaklampen.

De verjaging van roeken op de overlastlocaties begint eind januari, wanneer de oude nesten verplaatst zijn. Het verjagen is nodig om te voorkomen dat de roeken een kans krijgen om opnieuw te nestelen. Eventuele beginnende nestbouw wordt direct verwijderd. Het verjagen wordt gedaan door vrijwilligers, vaak omwonenden, die doormiddel van een zaklamp op de terugkerende roeken schijnen. Via een verjaagformulier houden de verjagers bij wanneer zij verjaagd hebben en hoeveel roeken zij hebben waargenomen. Wekelijks wordt dit formulier ingeleverd bij de roekencoördinator die op deze manier inzicht krijgt in de reactie van de roeken op het verjagen. Ook worden er wekelijks inventarisatierondes gemaakt om eventuele nieuwe nestbouw te inventariseren. Hiermee moet voorkomen worden dat roeken de kans krijgen om nieuwe nesten te bouwen en eieren te leggen.

Nadrukkelijk worden alle verjagingsmaatregelen direct gestaakt zodra er sprake is van een nest met eieren of een afgebouwd nest met een broedende roek. Hierbij is een 'afgebouwd' nest een nest waar praktisch gezien niet meer doorheen gekeken kan worden. Een broedende roek is te herkennen aan de staartpunt die alleen nog buiten de rand van het nest te zien is. De verjaagmaatregelen worden dan direct gestaakt binnen de gehele regio. Het waarnemen van een broedende roek indiceert dat het broedseizoen is begonnen. De kans dat op de omliggende locaties

roeken aan het broeden zijn is erg groot. Om mogelijke verstoring tijdens het broedseizoen te voorkomen wordt het verjagen binnen de regio volledig gestaakt.

De kans van slagen voor het beheer is het grootst wanneer roeken zorgvuldig worden verjaagd en met rust worden gelaten op de beheerlocaties. Roeken zijn wilde dieren, het valt niet uit te sluiten dat roeken naar andere locaties gaan die niet zijn aangewezen als beheerlocatie, waar ze mogelijk voor overlast zorgen. Risicobeperking vindt plaats door zowel te verjagen van de overlastlocaties als het lokken van roeken op beheerlocaties.

Verjaging heeft gedurende een aantal uur voor zonsopgang en -ondergang het meeste effect. Met de nadering van het nestseizoen zal in de loop van het voorjaar, meestal vanaf maart, de verjaging intensiever worden uitgevoerd waarbij, naar alle waarschijnlijkheid, ook overdag zal moeten worden verjaagd. Dit heeft als doel roeken te verjagen en nestbouw direct te stoppen.

Tijdens zowel de voorbereidende werkzaamheden als de uitvoerende fase wordt een vast contactpersoon aangewezen voor de aangewezen verjager(s) en inwoners. Deze persoon, de coördinator voert de communicatie met de vrijwilligers en geeft aanwijzingen waar dit nodig is. Dit kan gedaan worden doormiddel van een vaste Appgroep waar gemakkelijk informatie in verspreid kan worden. Voor het verjagen van roeken is een planning opgesteld, deze planning is opgenomen in [hoofdstuk 6](#).

Aanvullende voorschriften en beperkingen

- Bij de constatering van broedsel in een nest op een overlastlocatie worden alle verjagingsactiviteiten direct gestaakt.
- Voorafgaand aan de verjagingswerkzaamheden in de maanden januari-augustus wordt door een ter zake kundig ecooloog middels een broedvogelcheck vastgesteld dat er geen broedsels aanwezig zijn op de betreffende locatie. Verjaging van roeken op aangewezen overlastlocaties mag alleen plaatsvinden wanneer beheerlocaties geschikt zijn voor de kolonie en zijn ingericht.
- Activiteiten worden uitgevoerd door of onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog
- Alle maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Het protocol wordt opgesteld door een ecologisch ter zake kundige. Deze is op de locatie aanwezig en de inhoud van het werkprotocol is bij alle betrokkenen bekend
- Er wordt te allen tijde gewerkt conform de zorgplicht (artikel 1.11, lid 1 Wnb)

4.2 Duurzaam beheer

Omdat de aangewezen beheerlocaties geen eigendom zijn van de gemeente Borger-Odoorn hebben zij geen zeggenschap over het beheer dat hier gevoerd wordt. Afhankelijk van de toestemming en medewerking van de eigenaren moeten deze bosschages duurzaam beheerd worden. Dit houdt in dat dat het beheer erop gericht is dat in de toekomst voldoende geschikte nestbomen aanwezig zijn.

Om ook op lange termijn een duurzame beheerlocatie te blijven wordt geadviseerd om tijdige verjonging van het bomenbestand uit te voeren. Op deze manier worden de beheerlocaties weerbaarder vanwege een variatie in leeftijd en hoogte. Groenbeheer zoals snoeiwerkzaamheden of aanplanting op beheerlocaties wordt alleen uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de roek (het broedseizoen, dat loopt van januari tot en met juli).

4.3 Monitoren

Jaarlijks wordt gemonitord of verjagen op de originele overlastlocaties nog noodzakelijk is en of er nieuwe ongewenste broedlocaties ontstaan waar mogelijk verjaagd dient te worden. Dit hangt samen met het aantal gemelde klachten, intensiteit van het verjagen en het aantal nesten in aanbouw dat verwijderd dient te worden. Op beheerlocaties wordt de ontwikkeling van de roekenpopulatie jaarlijks gemonitord.

Evaluatie

Jaarlijkse evaluatie zal plaatsvinden om vast te stellen of het bestrijden van overlast door de roek is geslaagd. In het opstellen van een evaluatie staat onderbouwing van de volgende vragen centraal:

- Nemen overlastmeldingen door de roek af of niet en in welke mate?
- Neemt de intensiteit van verjagen naar beheerlocaties af of niet en in welke mate?
- Welke methoden werden/worden ingezet voor verjaging en met welke intensiteit?
- Wat is het effect van het roekenbeheer op de roekenpopulatie?

Aan de hand van jaarlijkse evaluaties kan worden beoordeeld of het roekenbeheer het gewenste resultaat heeft opgeleverd. Zo niet dan kunnen er mogelijk wijzigingen worden aangebracht aan het roekenbeheerplan. Zoals de intensiteit van het verjagen opvoeren, lok of angstgeluiden afspelen of alternatie beheerlocaties selecteren. Wanneer ook deze inspanningen niet succesvol zijn gebleken, kan worden nagedacht over mogelijkheden om roekenoverlast op een andere wijze te beperken op overlastlocaties.

4.4 Overige beschermde soorten

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn waarnemingen bekend van andere beschermde soorten. Dit betreft een waarneming van een twee juveniele ransuilen uit 2019. Naar verwachting zal de instandhouding van deze soort niet verslechteren door de geplande activiteiten.

De waarneming van de ransuil bevindt zich niet in de directe bomen waar de roekennesten zich in bevinden. Het verplaatsen en verwijderen van de nesten hebben uitsluitend betrekking op roekennesten. Er worden geen nesten van andere vogels vernield of verwijderd. Ook de Lichtsignalen zullen zo veel mogelijk op de roeken gericht worden. Het schijnen op andere diersoorten is niet toegestaan. De verjaagmaatregelen worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de ransuil en worden direct gestaakt zodra de eerste broedende roek wordt aangetroffen.

Tijdens de wekelijkse controleronden wordt er ook gecontroleerd op activiteiten van andere beschermde vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest, waarvan in het bijzonder de ransuil.

De instandhouding van de ransuil zal naar verwachting niet verslechteren door de geplande activiteiten.

5 Stappenplan

Onderstaand stappenplan is ontwikkeld om tot adequaat roekenbeheer voor Borger-Odoorn te komen.

Stap 1. Inventarisatie (2022 en 2023)

Om een verantwoord plan op te stellen met het gewenste beheer, zijn de gegevens (tellingen) van het aantal roekennesten in de gemeente verzameld.

Stap 2. Inventariseren overlastlocaties (2022 en 2023)

Om een goed beeld te krijgen van de huidige ervaren overlast is het noodzakelijk de overlast per locatie te inventariseren.

Stap 3. Aanwijzen nieuwe beheerlocaties (2022 en 2023)

Na de inventarisatie van de overlastgebieden zijn actieve beheerlocaties aangewezen.

Stap 4. Ontheffingsaanvraag provincie Drenthe (2022)

Voordat de (voorbereiding)werkzaamheden van start kunnen gaan, is een ontheffing nodig van het bevoegd gezag. De Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe gaat de aanvraag inhoudelijk beoordelen en toetst het roekenbeheerplan aan de Wet natuurbescherming.

Stap 5. Voorbereiding overlastbestrijding (2023 – 2024)

De voorbereidingen bestaan globaal uit het wegnemen van bestaande nesten op overlastlocaties, het aanbrengen van deze nesten in bomen op actieve beheerlocaties, snoeiwerkzaamheden op overlast- en beheerlocaties en communicatie met bewoners. Deze werkzaamheden staan beschreven in hoofdstuk 4.1. Ook wordt besloten welke verjagingsmethodes toegepast zullen worden.

Stap 6. Uitvoering overlastbestrijding (2024 – 2026)

Zodra de roeken arriveren op de overlastlocaties (vanaf januari) kan begonnen worden met het actief verjagen van de roek, met als doel dat de roek zich hier niet vestigt. Roeken die zich vestigen op niet aangewezen beheerlocaties, zullen daar ook worden verjaagd, tenzij er geen overlast kan worden veroorzaakt (bijvoorbeeld buiten de bebouwde kom). Het beheerplan heeft een looptijd van vier jaar, waarbij verjaging van de roeken (buiten het broedseizoen) mogelijk is op basis van een goedgekeurd beheerplan.

Stap 7. Jaarlijks monitoren (2023 en verder)

Alle verjaag- en lokactiviteiten worden gemonitord, geëvalueerd en vastgelegd in een rapportage. Het is van belang om de maatregelen en de noodzakelijke inspanning (in aantal uren) van verjaging jaarlijks te monitoren en te kijken of de roek inderdaad wegblijft van overlastlocaties, maar ook om te inventariseren of ze niet elders voor overlast zorgen en of ze zich daadwerkelijk vestigen op de beheerlocaties.

Op deze manier kunnen maatregelen en/of werkzaamheden tijdig worden bijgesteld; ook gedurende het jaar. Bij tegenvallende resultaten worden zowel het beheer als de werkzaamheden aangepast op basis van het dan verkregen inzicht. In het uiterste geval wordt het project stopgezet, indien hier aanleiding toe is. Ook wordt de roekenpopulatie gemonitord in geheel Borger-Odoorn. De resultaten van de monitoring en de evaluatie zullen jaarlijks uiterlijk in december van het verjagingsjaar middels een rapportage aan de provincie kenbaar worden gemaakt.

Stap 8. Evalueren overlastbestrijding (2026)

Na een periode van vier jaar zal een eindevaluatie van het project plaatsvinden. Dan zal worden gekeken of de overlast in Borger-Odoorn inderdaad is afgenomen, of de verjagingsinspanning

minder is geworden en of de roeken zich op de beheerlocaties hebben gevestigd. Als het project een succes is gebleken, kan deze na vier jaar worden omgezet naar bestendig beheer. Deze evaluatie zal worden gecommuniceerd naar de provincie.

Stap 9. Instandhouding populatie (2023 en verder)

Het streven is dat de overlast die ervaren wordt niet verder toeneemt en dat de roeken een stabiele populatie blijven behouden buiten de bebouwde kom van Nieuw-Buinen. We richten erop om de kolonie op de overlastlocatie te verdelen over enkele beheerlocaties waar de satellietkolonies niet of nauwelijks overlast kunnen veroorzaken en ook in de toekomst een goed biotoop behouden.

6 Planning

Het eerste jaar zullen, voorafgaand aan het verjagingsseizoen, bestaande nesten verplaatst worden van de overlastlocaties naar de actieve beheerlocaties. Ook worden de snoeiwerkzaamheden uitgevoerd voor het geschikt en ongeschikt maken van beide type locaties (najaar 2023/januari 2024). In 2024 kunnen de roeken worden verjaagd en de nestbouw actief worden verstoord. De verwachting is dat de benodigde intensiteit van het verjagen jaarlijks af zal nemen.

Elk jaar worden de werkzaamheden geëvalueerd en teruggekoppeld naar de bewoners en provincie. Op basis van deze evaluatie kan er eventueel vervangend materiaal worden geregeld. Door jaarlijks te evalueren wordt er elk jaar effectiever en gericht verjaagd.

De planning op de volgende pagina betreft een schatting van de werkzaamheden. Er kan vooraf geen indicatie gegeven worden wanneer het eerste ei de komende jaren gevonden zal worden en in hoeverre de verjaging succesvol is. Van de planning kan, in overleg met een expert of ecooloog, (beperkt) worden afgeweken.

Jaar 1 (2023)		Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Voorbereiding	Communicatie												
	Materieel												
	Voorbereiden beheerlocaties												
	Verwijderen/verplaatsen oude nesten op niet-beheerlocaties												
Verjagen	Verstoren en verwijderen nesten in aanbouw												
Nazorg	Evalueren												
Jaar 2 (2024)		Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Voorbereiding	Communicatie												
	Materieel (vervangen)												
	Voorbereiden actieve beheerlocaties												
	Verwijderen/verplaatsen oude nesten op niet-beheerlocaties												
Verjagen	Verstoren en verwijderen nesten in aanbouw			*	*	*							
Nazorg	Evalueren												
Jaar 3 (2025)		Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Voorbereiding	Communicatie												
	Materieel (vervangen)												
	Voorbereiden actieve beheerlocaties												
	Verwijderen/verplaatsen oude nesten op niet-beheerlocaties												
Verjagen	Verstoren en verwijderen nesten in aanbouw			*	*	*							
Nazorg	Evalueren												

Jaar 4 (2026)		Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Voorbereiding	Communicatie												
Verjagen	Verstoren en verwijderen nesten in aanbouw			*	*	*							
Nazorg	Evaluëren en eventueel verlengen of omvormen naar bestendig beheer												

7 Coördinatie en Communicatie

Bij de voorbereiding en de uitvoering van de werkzaamheden is het belangrijk dat er een vast contactpersoon (coördinator) wordt aangewezen. Deze contactpersoon is het aanspreekpunt voor de aangestelde verjagers en de bewoners van de gemeente. Hij/zij zal alle coördinatie op zich nemen zoals:

- Het aansturen van de communicatie naar buiten;
- Het werven van vrijwilligers voor de burgerparticipatie;
- Het organiseren van informatiebijeenkomsten voor omwonenden en verjagers;
- Het aansturen van aannemers, klimmers en groenwerkers voor het geschikt en ongeschikt maken van de beheer- en overlastlocaties;
- De coördinatie van de verjagingswerkzaamheden en de monitoring;
- Het realiseren van de lokgeluiden op de actieve beheerlocaties;
- De evaluatie van het verjagingsproces en de werkzaamheden;
- Terugkoppeling tussen- en eindnotitie aan provincie Drenthe;
- Eventuele communicatie met derden en omwonenden.

In de lokale krant, op sociale media en de gemeentelijke website worden bewoners geïnformeerd over de plannen om draagvlak te creëren. Omwonenden van overlastlocaties en beheerlocaties worden van tevoren geïnformeerd met een brief over de te nemen maatregelen. De voorgenomen maatregelen worden tijdig gepubliceerd.

Door regelmatig verslag te doen van de werkzaamheden en informatie te verspreiden via de pers worden bewoners op de hoogte gehouden van het verloop van het roekenbeheer.

Na elk verjagingsseizoen zal een tussenstand opgemaakt worden en evaluatie gecommuniceerd worden met de gemeente en de provincie.

Verwijzingen

BIJ12. (2017). *Kennisdocument Roek*. Utrecht: BIJ12.

D. W. van Liere. (2007). *Ervaringen met beheer gericht op co-existentie met roeken*. Assen: CABWIM.

SOVON. (2021, 5 17). *Roek: Verspreiding en aantalsontwikkeling*. Opgehaald van sovon.nl:
<http://s1.sovon.nl/soorten.asp?euring=15630>

Vogelvisie. (2020, 3 27). *Roek*. Opgehaald van vogelvisie.nl: <https://www.vogelvisie.nl/soort/roek.php>

Wiesvink. (sd). *Roek in vlucht*. Vroege vogels.

